

*Білоус О. С.,
к.п.н., доц. кафедри педагогіки
ДВНЗ «Криворізький державний
педагогічний університет»
Каращук Є. О.
студентка факультету географії,
туризму та історії,
ДВНЗ «Криворізький державний
педагогічний університет»
м. Кривий Ріг*

В. СУХОМЛИНСЬКИЙ У ДІАЛОЗІ З СУЧАСНІСТЮ

Білоус О. С., Каращук Є. О. В. Сухомлинський у діалозі з сучасністю

У статті розкриваються основні педагогічні проблеми в творчості В. Сухомлинського та їх актуальність для сучасних вчителів.

Ключові слова: вчитель, учні, творчість, людяність, добро.

Bilous O. S., Karaschuk E. V. Sukhomlinsky in the dialogue with modernity.

The basic pedagogical problems in Sukhomlinsky's creativity and their relevance for modern teachers are considered in the article.

Keywords: teacher, children, creativity, humanity, goodness.

У час глобальних перетворень, появи нових соціально-економічних відносин, інтеграції у світовий освітній простір одним із найактуальніших завдань сучасного суспільства є виховання підростаючого покоління, формування творчої особистості. Якщо поміркувати, для чого потрібна творчість, то відповідь буде очевидною. По-перше, творчість – це засіб власного духовного розвитку особистості, це можливість робити кожен день життя цікавим і неповторним. По-друге, творчість – це рушій прогресу. Творчий розвиток школярів виявиться запорукою розв'язання кількох соціальних проблем одночасно – починаючи від культурного і технічного зростання нації і

завершуючи соціальною сферою (боротьбою з наркоманією, алкоголізмом тощо).

Втілення педагогічних ідей В. Сухомлинського до вирішення проблеми виховання підростаючого покоління вивчали М. Антонець, М. Богуславський, А. Богуш, Ю. Грицай, Н. Калініченко, Г. Клочек, Л. Пироженко, О. Сухомлинська, Л. Хлебникова та ін.

Метою статті є висвітлення основних ідей педагогічної спадщини В. Сухомлинського у контексті їх упровадження в інноваційній розбудові школи.

Багатий досвід розвитку творчих здібностей молодших школярів представлений у працях Василя Олександровича Сухомлинського. Його педагогічна спадщина потребує вивчення та переосмислення [2].

В. Сухомлинський зазначав: «Хочеться розповісти педагогам – і тим, хто трудиться в школі зараз, і тим, хто прийде в школу після нас, – про великий період свого життя – період, який дорівнює десятиріччю. Від того дня, коли маленька дитина-нетяма, як часто ми, педагоги, називаємо його, приходить в школу, до тієї урочистої хвилини, коли юнак чи дівчина, отримуючи з рук директора атестат за середню школу, стає на шлях самостійного трудового життя. Цей період є періодом становлення людини, для вчителя ж він – величезна частина його життя. Що найголовніше було в моєму житті? Без роздумів відповідаю: любов до дітей» [4, с. 1].

У своїх працях В. Сухомлинський розповідає про те, як важливо вчителю направити учня на шлях істинний. Вихователь повинен готувати вихованця до важливої та серйозної праці, навчити його відволікатися від оточення, щоб направити свої думки на досягнення цілей. Василь Олександрович ставив за мету зробити розумову працю учнів їх улюбленою справою. Сама таку мету ставлять перед собою вчителі сьогодні.

Багато сучасних педагогів та вихователів погоджуються, що

приклад позитивного досвіду педагогіки В. Сухомлинського, перевіреної десятиліттями, дав прекрасні результати і заслуговує на особливу увагу сьогодні. Його впровадження в сучасну систему освіти – важливий етап на шляху становлення суспільства, яке побудоване на високоморальних принципах. Адже, незважаючи на те, що часи змінилися, головна мета виховної діяльності залишилася такою ж – навчити дітей людяності.

Кожен педагог розуміє мудрість В. Сухомлинського який стверджував, що навчати людяності – дуже складна й неймовірно важка справа. Педагог з власного досвіду знав, як багато уваги та сил вимагає виховання Справжньої Людини, і разом із цим він був глибоко переконаний у необхідності такого виховання. Нехай нас не лякає, що доведеться приділити багато часу й докласти максимум старанності для того, щоб посіяти й удобрити зерна людяності в дитині. Адже, як доводить багаторічна практика Василя Олександровича, – це того варте.

Усіх досягнень, нововведень та ідей мудрого педагога не перелічити. Василь Олександрович Сухомлинський – яскравий приклад людини, яка не просто віддала своє серце дітям, а віддала своє серце Людям. Адже завдяки його науковим працям, розробкам та новаторським ідеям відбулася величезна кількість позитивних змін не тільки в освіті, а й у ціннісній системі суспільства.

Сьогодні, напередодні ювілею, відзначається ще одна хвиля підвищеного інтересу до ідей Василя Олександровича. Усе більше й більше вчителів та викладачів звертаються до його досвіду, усе більше батьків читають його педагогічну спадщину: «Серце віддаю дітям», «Як виховати справжню людину?», «Батьківська педагогіка» тощо. Треба визнати, що праці В. О. Сухомлинського є прекрасними провідниками добра в нашому світі, оскільки допомагають нам стати кращими й змінювати на краще світ.

Багатозначні слова педагога: «Ідея добра стає орієнтиром

життєвої практики й мірилом вчинків лише тоді, коли сенсом життя людини є прагнення до добра!» [3, с. 3]. Бажання виховати у своїй дитині, як і в собі, Справжню Людину, що прагне до добра, – дуже своєчасне в будь-які часи. І особливо зараз, адже настав період, коли суспільству необхідно ствердитися в високоморальних та духовних цінностях на благо мирного розвитку майбутнього всієї цивілізації.

Усе починається з окремої людини. Адже щоденна робота над собою передбачає самовдосконалення, моральний, духовний розвиток людини, збагачення її внутрішнього світу. А внутрішній світ завжди відбивається на зовнішньому. Творче прагнення кожного – джерело благих досягнень багатьох. Людина сама іноді до кінця не може усвідомити масштабності результатів своїх дій [1].

На прикладі Василя Олександровича Сухомлинського ми бачимо, як світлі ідеї однієї людини, втілені в життя, і справді здатні протягом довгих років запалювати тисячі людських сердець. Адже слова великого педагога й донині нагадують нам про те, що ж означає бути справжньою людиною, надихаючи нас на добрі думки та справи: «Бути справжньою людиною – значить віддавати сили своєї душі в ім'я того, щоб люди навколо тебе були красивішими, духовно багатшими; щоб у кожній людині, з якою ти стикаєшся в житті, залишилося щось гарне від тебе, від праці твоєї душі!» [3, с. 91].

Література

1. Дубровська Г. Спадщина Сухомлинського. Совість. Краса. Праця і Колектив. *Міжнародна громадська організація «Лагода»*. Київ, 2013. – URL: <http://lagoda.org/uk/publications/articles/175-nasledie-suhomlinskogo> (дата звернення: 25.12.2017).

2. Коломійченко О. В. О. Сухомлинський у контексті сучасної дійсності: пед. та літ. творчість педагога. *Початкова школа*. 2009. № 9. С. 1–2.

3. Сухомлинский В. А. Как воспитать настоящего человека: (Этика

коммунистического воспитания). Педагогическое наследие / Сост. О. В. Сухомлинская. Москва: Педагогика 1990. 288 с.

4. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям. Киев: Радянська школа, 1972. 244 с.